

Rapport Evaluatie regionale, bestuurlijke processamenwerking Formule 1 evenement Zandvoort 2021

Inhoudsopgave

1. Onderzoek	3
2. Uitgangspositie	4
3. Toevalstreffers 2021	6
4. Bestuurlijk Overleg: positief ervaren aspecten	7
5. Bestuurlijk Overleg: aspecten voor verandering	9
6. Cases met partners	10
7. Regiodraagvlak	11
8. Samenwerking	13
9. Opdracht duurzame mobiliteit	15
10. Side events	16
11. Overige aanbevelingen	18
12. Checklist aanbevelingen	19
 Bijlage: Overzicht geïnterviewden	 20

1. Onderzoek

Doel onderzoek

De Gemeente Zandvoort heeft opdracht gegeven tot het Evaluatieonderzoek naar de regionale, bestuurlijk processamenwerking in de voorbereidingen van het Dutch Grand Prix Formule 1 evenement editie 2021 in Zandvoort. De resultaten hiervan moeten bijdragen aan mogelijke en gewenste verbeteringen voor de volgende edities in 2022 en 2023.

Onderzoeksvragen

De onderzoeksopdracht is uitgewerkt in de volgende onderzoeksvragen:

1. Hoe verliep de bestuurlijke processamenwerking tussen de partner en de gemeente Zandvoort in de voorbereidingen en tijdens het eerste F1 evenement? Wat zijn de eigen ervaringen van de partner?
2. Heeft de partner ook specifieke, eigen ervaringen (direct of indirect) met deze samenwerking tussen de gemeente Zandvoort (als hostcity en regisseur) en de F1 organisatoren DGP en Zandvoort Beyond? Zo ja, welke zijn dat?
3. Wat zijn op basis van deze ervaringen de ideeën voor verbeteringen bij de volgende edities van het F1 evenement? Wat kan er beter in de regio'samenwerking? Wat kan worden meegenomen in de samenwerking tussen de gemeente Zandvoort en de F1 organisatoren?

Deze onderzoeksvragen zijn tijdens de interviews verder uitgediept. De opdracht richt zich op de ervaringen en de evaluatie van deze samenwerking, niet op de inhoudelijke kant binnen de specifieke thema's mobiliteit, veiligheid, sportevenement en economie.

Onderzoeksopzet

- Het onderzoek is kwalitatief en in de vorm van één interview met elk van de direct betrokken partners. De opdrachtgever heeft per partner de bestuurlijk verantwoordelijke en de (één) ambtelijk/management verantwoordelijke opgegeven. De interviewgesprekken zijn zo mogelijk live-fysiek uitgevoerd; bij twee partners telefonisch; bij één partner digitaal via Teams en in één geval schriftelijk via e-mail. Het overzicht van de geïnterviewde partners en personen is als bijlage bijgevoegd.
- Van elk interviewgesprek is door de onderzoeker een samenvatting gemaakt die aan de geïnterviewde(n) voor instemming is voorgelegd. Van alle interviewgesprekken is één integraal en samenvattend onderzoeksverslag – dit rapport – opgesteld. De opdrachtgever bepaalt op welk moment, op welke wijze en door wie dit onderzoeksverslag aan partners verstrekt wordt en openbaar gemaakt wordt.
- Het onderzoek is op basis van de opdracht en de onderzoeksopzet onafhankelijk door Rob Wieleman (onder bedrijfsnaam Wieleman Business Communicatie te Sassenheim) uitgevoerd.

Praktische tips

- Waar in dit rapport wordt gesproken over 'het evenement' gaat het over het Formule 1 Dutch Grand Prix evenement, editie 2021, op Circuitpark Zandvoort. Waar wordt gesproken over 'partners' is bedoeld de groep die participeert in het Bestuurlijk Overleg (zie pagina 20).
- De volgorde waarin in de verschillende hoofdstukken partners zijn vermeld en aangehaald, is in het algemeen willekeurig; soms alfabetisch; soms eerst alle gemeentelijke partners (daarbinnen dan wel vaak alfabetisch) en daarna de andere partners.
- Er is voor gekozen om aanbevelingen daar waar relevant en logisch is, te plaatsen. Wel is als aan het einde van het rapport de Checklist aanbevelingen opgenomen.

2. Uitgangspositie

Algemeen

De aanvangshouding van de partners ten opzichte van het evenement verschilt, zo blijkt uit de interviewgesprekken. Het merendeel van de partners staat er zakelijk, constructief en coöperatief in. Enkele partners werken mee, indien en waar het moet.

Nuanceverschillen

Sommige partners zien nuanceverschillen in het vervullen van de rollen van enerzijds de gemeenten met hun individuele (gemeentelijke) belangen die bestuurlijk en politiek beïnvloed zijn (raden, inwoners, ondernemers, belangengroepen) en anderzijds de meer zakelijke en facilitaire partners die vanuit hun eigen doelstellingen en rollen werken (PWN, ProRail, NS).

Zakelijk/facilitair partners

- Partner PWN denkt en handelt vanuit zijn beheersopdracht van de provincie Noord-Holland voor een aantal gebieden binnen Nationaal Park Zuid-Kennemerland en specifiek de Kennemerduinen. De Kennemerduinen grenzen aan het terrein van circuitpark Zandvoort.
- Partner NS denkt en handelt vanuit zijn opdracht om reizigers naar en vanuit Zandvoort per trein te vervoeren. NS zag/ziet het als grote uitdaging om – samen met alle betrokken partners – de ambitieuze doelstellingen voor duurzame mobiliteit rondom dit evenement te halen.
- Partner ProRail denkt en handelt vanuit zijn belangrijkste opdracht: beschikbaarheid en waarborgen van de infrastructuur en veiligheid van het spoorvervoer.
- Deze drie partners in het zakelijk-facilitaire segment willen deze rol zakelijk-professioneel en op basis van objectieve facts & figures uitvoeren. Gegeven het feit dat het evenement (onder vergunningstelsels) wordt georganiseerd, willen zij vanuit hun respectievelijke opdrachten met kennis en ervaring kunnen bijdragen aan het succesvol organiseren van het evenement.

Waterscheiding

Voor wat betreft de gemeentelijke overheden is de ‘waterscheiding’ in de eerste plaats toch vooral die tussen de gemeenten die directe belangen hebben bij het in goede en duurzame banen leiden van de bezoekersstromen (Bloemendaal, Heemstede en Haarlem) en de gemeenten die hier meer indirecte of afgeleide belangen hebben (Haarlemmermeer, Noordwijk, Velsen). De eerste drie zien zichzelf toch vooral in de positie dat zij bestuurlijk en ambtelijk mee moeten werken aan dit publieksevenement dat de nodige discussies, vragen en zorgen oproep/oproept, bij de gemeenten zelf (colleges en raden) en natuurlijk bij inwoners, ondernemers en belangengroepen. Een publieksevenement dat plaatsvindt binnen de bestuurlijke grenzen en vergunningsbevoegdheid van de Gemeente Zandvoort.

Belangeninvloed

Voor wat betreft de houding van gemeenten ten opzichte van het evenement signaleren wij nog een factor van betekenis. Naarmate binnen een gemeente de zorgen en bezwaren van inwoners, ondernemers en belangengroepen over en tegen specifieke aspecten van het evenement groter zijn en naarmate deze ook actiever en nadrukkelijker gedeeld worden op ambtelijk, bestuurlijk en politiek niveau is de bestuurlijke houding ten opzichte van het evenement ook kritischer. Media-aandacht voor die zorgen en bezwaren kan dit nog versterken. Natuurlijk spelen ook andere factoren mee zoals:

- de schaalgrootte van een gemeente;
- de populatie van en de omgangscultuur binnen een gemeente;
- de ervaringen met bezoekersstromen bij zomer-stranddrukte en bij eerdere/andere evenementen op het circuit en in Zandvoort in het algemeen;
- de bestuurlijke en ambtelijke ervaring met evenementen in de eigen gemeente.

Dit alles speelt mee op alle niveaus van samenwerking van de partners, dus ook op bestuurlijk niveau.

3. Toevalstreffers 2021

De editie 2021 van het evenement kende een paar bijzondere omstandigheden. Wij noemen dit toevalstreffers, omdat elk van hen een toevallige, feitelijke en relevante invloed heeft gehad op deze eerste editie van het evenement. Wij vermelden deze in willekeurige volgorde.

1. Een jaar uitstel

Het uitstellen van de in 2020 geplande, eerste editie van het evenement met een vol jaar gaf de organisatie en ook alle samenwerkingspartners op allerlei gebieden meer tijd voor voorbereidingen en afstemming. De vergroting van de spoorcapaciteit was tijdig voor de geplande 2020-datum operationeel gereed, maar op andere gebieden was meer tijd niet nadelig of zelfs voordelig voor het optimaliseren van de voorbereidingen.

2. Heel gunstige weersomstandigheden

In het weekend van het evenement was het uitzonderlijk mooi weer: (bovengemiddeld) warm, droog en zonnig. Ideaal weer voor een buitenevenement. Er is ons gemeld dat er ook sprake was van oostenwind, hetgeen geluid tijdens het evenement de zee op waait. Het is overigens interessant en relevant om te weten of slechtere weersomstandigheden bij een volgende editie invloed kunnen hebben op (ook bestuurlijk zeer relevante) aspecten als veiligheid en mobiliteit.

3. Twee derde bezoekerscapaciteit

Allereerst is het een toevalstreffer dat het evenement in 2021 - ondanks alle landelijke Corona beperkingen - überhaupt door mocht gaan. De beperking van de bezoekersaantallen tot twee derde van de normale capaciteit betekende wel dat 70.000 in plaats van 100.000 bezoekers per dag mochten worden ontvangen. Daarmee kon onder meer het ambitieuze plan voor duurzame mobiliteit worden 'getest' met een kleinere bezoekersomvang.

4. Oranje/Holland sfeer "Max made it"

Het is onbetwist dat er in deze jaren een heuse en positieve Oranje/Holland-sfeer rondom Formule 1 is ontstaan door de deelname en prestaties van Max Verstappen. Dat hij 'in eigen land' bij de eerste editie van het evenement na 36 jaar pole position bereikte en de winst behaalde, is van grote invloed op de publieke beleving van het evenement.

Positief of negatief?

De vraag of je elk van deze vier toevalstreffers ook als positief beoordeelt, hangt natuurlijk van je eigen doelstellingen en invalshoek af. Voor DGP als initiatiefnemer, organisator en risicodragend exploitant van het evenement zijn het jaar uitstel en de beperking tot twee derde van de bezoekersaantallen bij deze editie organisatorisch grote opgaven en economisch ongetwijfeld behoorlijk nadelig geweest. Voor Zandvoort Beyond is het late besluitmoment over wel of niet doorgaan van het evenement (in relatie tot Corona) zeer bepalend geweest voor de kwantiteit van de zelfgeorganiseerde side events en indirect ook voor het wel of niet aanhaken van andere organisatoren van side events aan het programma.

4. Bestuurlijk Overleg: positief ervaren aspecten

Samenwerking partners

Alle partners zijn tevreden over de samenwerking van alle partners in het kader van het Bestuurlijk Overleg. Een deel van de partners, met name de vier gemeenten in de regio Zuid-Kennemerland en de Provincie Noord-Holland, werkt bestuurlijk op andere gebieden al lang en intensief samen. De partnersamenstelling van dit Bestuurlijk Overleg is ruimer en meer divers. Algemeen werd het gezamenlijke doel om het evenement vanuit de belangrijkste bestuurlijke normen (veiligheid, gezondheid, duurzame mobiliteit) goed te laten verlopen, onbetwist onderschreven. Het Bestuurlijk Overleg heeft effectief ten dienste gestaan van het bereiken van dit gezamenlijke doel. De partners vinden de communicatie via het Bestuurlijk Overleg goed. Vele partners melden ook dat ze elkaar goed wisten te vinden, binnen de Bestuurlijk Overleg bijeenkomsten, maar ook daarbuiten. Er is meermalen rechtstreeks, bilateraal contact tussen partners geweest. Bestuurders waren in het algemeen goed voor elkaar bereikbaar, indien er contact werd gezocht.

Eindresultaat

Het eindresultaat van de editie 2021 wordt algemeen als positief beoordeeld, zeker gezien de heel bijzondere omstandigheden. Het evenement kende de eerste editie met een aantal specifieke vraagstukken. Het gebruik van het Zandvoortse circuit is door juridische acties van met name natuur- en milieubelangenorganisaties frequent in openbare discussie en publiciteit. De Corona pandemie beheerste 2020 en 2021. Pas op 13 augustus (drie weken voor het evenement!) kwam er definitief groen licht voor het evenement (met stevige beperkingen). Dit besluit was aanleiding voor de nodige ophef bij met name evenementenlocaties en -organisatoren die wegens Corona beperkingen niet hun normale bedrijfsactiviteiten konden uitoefenen. De combinatie van al deze omstandigheden maakte dat het evenement onder enorme, maatschappelijke en publicitaire aandacht lag. Juist in deze situatie ligt er - begrijpelijk - nog meer druk op de schouders van individuele bestuurders en hun samenwerking rondom dit evenement.

Positionering

Het Bestuurlijk Overleg is gepositioneerd als informierend en afstemmend, niet besluitvormend. Deze positionering wordt algemeen als goed en productief beschouwd. Proactieve, transparante informatievoorziening over relevante onderwerpen inzake het evenement op bestuurlijk niveau wordt door de partners als positief beschouwd. De Provincie Noord-Holland meldt expliciet dat de scheiding tussen deze vorm van Bestuurlijk Overleg (dus met de functie informeren/afstemmen) enerzijds en de reguliere, besluitvormende rol van de verantwoordelijke overheidsinstanties anderzijds zo moet blijven. Zij vindt dat dit Bestuurlijk Overleg geen besluitvormende bevoegdheid heeft en ook niet moet krijgen.

Planning

Alle partners zijn tevreden over de planningsaspecten van het Bestuurlijk Overleg. Het gaat hierbij om het tijdig inplannen en organiseren van de Bestuurlijk Overleg bijeenkomsten en het tijdig aanleveren van agenda en vergaderstukken.

Inhoudelijke informatievoorziening

Alle partners zijn tevreden over de inhoudelijke informatievoorziening van het Bestuurlijk Overleg. Zowel de kwantiteit als de kwaliteit van de aangeleverde en verstrekte informatie wordt als goed beoordeeld. Dit betreft alle informatie van alle bronnen: Gemeente Zandvoort en F1 Programma-management, maar ook de van organisatoren DGP en Zandvoort Beyond.

Technisch voorzitterschap

Het voorzitterschap van een Bestuurlijk Overleg ligt in het algemeen bij een bestuurder. In dit geval zou deze rol dan zijn vervuld door de F1 coördinerend wethouder van de Gemeente Zandvoort. Er is echter gekozen voor de variant van technisch voorzitterschap, te beleggen bij de gemeentesecretaris van Zandvoort. Alle partners zijn hierover tevreden. Een van de voordelen van deze keuze is dat de Zandvoortse bestuurder zo optimaal inhoudelijk kan participeren vanuit zijn bestuurlijke portefeuille. Een ander voordeel is dat de gemeentesecretaris deze facilitaire rol vanuit haar professionele competenties (neutraliteit, vergadertechnieken, time management, e.d.) kan invullen.

5. Bestuurlijk Overleg: aspecten voor verandering

Focus & frequentie

Voor de voorbereidingen van de eerste editie van het evenement waren veel tijd, energie en aandacht van alle partners nodig. Er kwamen heel veel nieuwe informatie (ook details) en vraagstukken aan de orde. Dat wordt verklaard door factoren als:

- eerste editie wereldevenement
- Corona pandemie
- wennen aan regionale samenwerking met deze gevarieerde partnersamenstelling
- de grote maatschappelijke en media-aandacht voor het evenement.

Alle partners begrijpen dat dit relatief meer van eenieder vergde dan voor evenementen onder meer normale omstandigheden en voor herhalingsedities van evenementen. De partners verwachten dat de met de editie 2021 opgebouwde kennis en ervaring en de evaluatie met - waar mogelijk - verbeteringen, zullen leiden tot (voortzetting van) goede, ambtelijke en professionele voorbereidingen voor het Bestuurlijk Overleg. De vergaderfrequentie was in het afgelopen jaar vrij hoog. Een deel van de partners zou deze frequentie hoog willen houden en een geplande vergadering willen annuleren, indien er onvoldoende aanleiding voor is. Een ander deel van de partners wil graag overstappen op kwartaalfrequentie. Deze groep ziet voor zich dat bij volgende edities de focus in het Bestuurlijk Overleg meer dan bij de eerste editie op de bestuurlijk relevante hoofdlijnen ligt. Alles overziende bevelen wij aan om

1. te kiezen voor één maal per kwartaal Bestuurlijk Overleg plenair met integrale inhoud en beperkt tot (bestuurlijk gezien) de hoofdlijnen
2. in een voorkomend geval zo nodig een bilateraal overleg over concrete items met alleen de direct betrokkenen.

Het is geenszins onze aanbeveling om weer terug te gaan naar een onoverzichtelijk informatie- en communicatiemodel, maar de optie van bilateraal overleg alleen in te zetten waar dat echt functioneel is en waar dat het Bestuurlijk Overleg niet benadeelt. Het vraagt over en weer vertrouwen en kan zo bijdragen aan een Bestuurlijk Overleg dat past bij herhalingsedities van het evenement.

Samenstelling partnergroep

De partnergroep van het Bestuurlijk Overleg is ruim en divers. Logischerwijs kun je vaststellen dat niet elke partner bij elk Bestuurlijk Overleg, op elk moment en over elk onderwerp betrokken is. De gemeenschappelijkheid is de betrokkenheid van elke partner bij een of meer aspecten rondom het evenement. De vraag is of de samenstelling van de partnergroep gehandhaafd moet blijven bij volgende edities. Een kleine minderheid van de partners zou een scheiding tussen overheidsorganisaties (gemeenten en provincie) en niet-overheidsorganisaties (DGP, NS, ProRail, PWN en ZB) maken. Een ruime meerderheid pleit voor het handhaven van de huidige, brede samenstelling van de partnergroep. In combinatie met hetgeen hiervoor over focus en frequentie is aanbevolen, is - alles overziende - de aanbeveling om de samenstelling van de partnergroep ongewijzigd te laten. Wij bevelen wel één uitzondering aan. Partner Zandvoort Beyond vindt dat zij een wat andere positie in de partnergroep heeft. Ze heeft een heel specifieke opdracht (side events) met beperkte, directe raakvlakken met veel andere partners in het Bestuurlijk Overleg en zij wil van haar beschikbare tijdbudget zo veel mogelijk uren direct productief aan haar opdracht besteden. Het ligt voor de hand om Zandvoort Beyond niet meer als vaste Bestuurlijk Overleg partner te positioneren, maar alleen op uitnodiging als gastspreker met eigen agendapunt.

6. Cases met partners

Inleiding

In de interviewgesprekken zijn door enkele partners op eigen initiatief en expliciet de volgende cases aangehaald die speelden voorafgaand aan het evenement.

1. Doorlaatbewijzen inwoners van enkele gemeenten
2. Voorgestelde vliegbewegingen nabij en boven natuurgebied (dieren/veiligheid)
3. Afsluiting spoorwegovergangen binnen Gemeente Haarlemmermeer
4. Afsluiting doorgaande fietsroute Nationaal Park
5. Parkeeroptie Kleverlaan Haarlem.

Bestuurlijke relevantie

Deze cases zijn heel verschillend van aard en grotendeels onvergelijkbaar, maar de rode draad is dat bij elk van de cases iets niet (geheel) volgens verwachting, planning, afspraak en/of operationeel plan verliep. In het algemeen zijn het operationele aangelegenheden die niet binnen de onderzoeksopdracht vallen. Echter, indien er sprake is van vragen, zorgen, klachten of bezwaren van belanghebbenden (inwoners, ondernemers, belangengroepen) bij de gemeente, dan is een case met een feitelijk operationele focus al vrij snel ook bestuurlijk relevant. De maatschappelijke gevoeligheid van het evenement is dusdanig groot, dat een case vrij snel leidt tot de nodige discussie en opwindning en – in het kielzog daarvan - media-aandacht. Dat vergroot de bestuurlijke relevantie. Specifiek kunnen vliegbewegingen nabij of boven natuurgebied van invloed zijn op het welzijn van daar verblijvende dieren en bij onrust onder bepaalde diersoorten zelfs tot onveilige situaties leiden. Deze laatste case is tijdig op bestuurlijk niveau in de portefeuille veiligheid aan de orde gesteld en goed opgepakt.

Voorkómen

Vanuit bestuurlijk oogpunt is het voorkómen van dit soort cases daarom van belang. Op basis van de evaluaties van de operationele plannen moeten op deze cases zowel operationeel als communicatief zo nodig aanpassingen worden gepleegd. Op bestuurlijk niveau is de gemeenschappelijke les te trekken dat je - vanuit respect voor elkaars drijfveren en verantwoordelijkheden - zaken die operationeel niet goed lopen, probeert aan te kaarten en op te lossen. Daarbij moeten de bestuurders die het betreft elkaar drempelloos en snel kunnen vinden en elkaar de kans geven om bestuurlijk te waarborgen dat er een adequate, gezamenlijke oplossing wordt gevonden. Die oplossing moet operationeel op de juiste plek worden belegd en moet gezamenlijk worden gedragen en uitgedragen.

7. Regiodraagvlak

Houding partners

De Gemeente Bloemendaal ziet het belang en de kansen van het evenement voor de hele regio.

De Gemeente Haarlem ziet niet in het bijzonder het belang en de kansen van het evenement voor de hele regio. Dat heeft te maken met het 'schuren' van: het karakter van de autosport; de specifieke omgevingsfactoren van het circuit (natuur, bereikbaarheid, milieuaspecten, e.d.); het draagvlak in de regio onder bestuurders, inwoners en andere belanghebbenden en het streven naar duurzaamheid en natuurwaarden. Haarlem vindt dat het 'eigenaarschap' van het evenement bij de Gemeente Zandvoort ligt en niet gedeeld is met Haarlem of de hele regio.

De Gemeente Haarlemmermeer ziet - hoewel zij geografisch wat verder van de locatie van het evenement af ligt - het belang van en ook kansen van het evenement voor de hele regio.

De Gemeente Heemstede ziet voor volgende edities kansen van het evenement voor de hele regio. Dat kan onder meer worden bevorderd door het tijdig en goed betrekken van ondernemers en bedrijven uit de regio bij het evenement (inhuur, inkoop, gunnen van verkooppunten, e.d.). De gemeente verwacht dat dit bijdraagt aan de dynamiek rondom het evenement, dat het helpt bij het draagvlak in de regio en dat het bijdraagt aan bestedingen binnen het regionale bedrijfsleven.

De Gemeente Noordwijk ziet voor volgende edities van het evenement kansen voor de hele regio. Dat kan onder meer worden bevorderd door side events in omliggende gemeenten en door het tijdig en goed betrekken van ondernemers en bedrijven uit de regio bij het evenement (inhuur, inkoop, gunnen van verkooppunten, e.d.).

De Gemeente Velsen ziet het belang en de kansen van het evenement voor de hele regio.

De Provincie Noord-Holland ziet voor zichzelf géén rol in het vergroten van het regionale draagvlak voor het evenement.

De respectievelijke partners NS, ProRail en PWN zien zichzelf als zakelijk en facilitair partners van het evenement en hebben elk de focus op het goed uitvoeren van de eigen rol*. Daarbij zijn professionele, regionale, bestuurlijke samenwerking en het nakomen van alle afspraken natuurlijk belangrijke succesvoorwaarden. Alle drie partners beschouwen het vergroten van het regionale draagvlak vooral als een zaak van de betrokken overheden.

**Respectievelijk: NS vervoer; ProRail infrastructuur en veiligheid spoorvervoer en PWN beheer Kennemerduinen.*

DGP ziet het belang van versterking van het regionale draagvlak van het evenement. Voor zichzelf ziet DGP daarbij als belangrijkste rol het aanleveren van de juiste informatie over het evenement en het stimuleren van side events, ook in omliggende gemeenten.

Aanbevelingen

Op basis van de interviewgesprekken in dit onderzoek doen wij een aantal aanbevelingen.

1. Samenwerking

Blijf samenwerken op basis van professioneel werken en bestuurlijk commitment. Blijf elkaar opzoeken en blijf elkaar vinden. Draag de samenwerking en de behaalde resultaten individueel en samen uit. Voor de gemeenten geldt dat specifiek voor de resultaten op het meest spannende en meest besproken thema van de duurzame mobiliteit (zie ook pagina 15).

2. Benut facts & figures

Bij dit evenement met deze impact en deze bestuurlijke samenwerking is het buitengewoon belangrijk dat de resultaten en opbrengsten objectief worden vastgesteld. Wij doelen niet op financieel-economische gegevens, maar op alle andere gegevens die over bestuurlijk relevante aspecten van het evenement worden opgehaald en beschikbaar zijn. De 'fact & figures mentaliteit' van ProRail, NS en PWN, dus zakelijk-professioneel vanuit de eigen opdracht kijken en besluiten, is een mooi voorbeeld.

3. Organische groei van de samenwerking

Laat de gekozen samenwerking vooral organisch groeien. De ambities van de Gemeente Zandvoort, DGP en Zandvoort Beyond mogen groot zijn, wij verwachten niet dat het áándringen op meer regiodraagvlak, maar dat de werkelijk en gezamenlijk bereikte resultaten van de samenwerking het regiodraagvlak zullen kunnen bevorderen.

8. Samenwerking

Algemeen

De samenwerking van de partners Bestuurlijk Overleg was vrij nieuw, spannend en enerverend. De voorbereidingen in 2018 en 2019 waren bepaald niet de gemakkelijkste en ook niet het meest overzichtelijk. Dit evaluatieonderzoek richt zich echter op de periode vanaf voorjaar 2020.

Samenwerken vereist als prioriteit nummer 1 dat je kunt en wilt samenwerken. Niet met de invalshoek dat je 'tot elkaar veroordeeld bent', maar met respect voor elkaars belangen en posities, juist ook waar deze niet samenvallen. In de voorbereidingen van de editie 2021 in 2020 en 2021 is gebleken dat deze samenwerking goed kan verlopen en productief kan zijn.

Samenwerking met Gemeente Zandvoort

De partners hebben 'overall' waardering voor inzet van de Gemeente Zandvoort en haar voor het evenement belangrijkste 'spelers' (burgemeester, F1 coördinerend wethouder, gemeente-secretaris, programmamanager, thema-specifieke managers).

De door de gemeente Zandvoort geproduceerde en aan de partners beschikbaar gestelde modelinformatie is goed gebruikt. Het gaat hier over informatie voor bestuursniveau (Gemeenteraden en Provinciale Staten) en informatie voor inwoners, ondernemers en belangengroepen.

Het enorme enthousiasme en de dadendrang van de Gemeente Zandvoort en de wil van Zandvoort om rondom het evenement goed met elkaar samen te werken worden op zichzelf positief beoordeeld, maar mogen niet leiden tot het gevoel bij partners dat ze geen keuze meer hebben en geen andere standpunten mogen innemen. De Gemeente Zandvoort moet de partners vooral 'verleiden' door de positieve prestaties als gevolg van goede, bestuurlijke samenwerking.

Specifiek voor DGP geldt dat zij wel moet dealen met de beeldvorming rondom de relatie Gemeente Zandvoort en DGP. Ja, ze werken intensief en loyaal samen, maar wel degelijk elk vanuit eigen rol en verantwoordelijkheid. De Zandvoortse gemeenschap heeft een cultuur met een breedgedragen, positieve grondhouding ten opzichte van de autosport en het circuit. Dat is te verklaren door een mix van identiteit, historische nostalgie en economische belangen. Die positieve grondhouding werkt door in de politieke, bestuurlijke en ambtelijke houding ten opzichte van het evenement, maar laat onverlet dat de verstandhouding professioneel en zakelijk moet zijn en volgens DGP en Gemeente Zandvoort nadrukkelijk ook is en dat DGP moet leveren wat vereist wordt via de noodzakelijke vergunningprocedures en wat gewenst wordt vanuit het Bestuurlijk Overleg.

De partners zijn overall tevreden over de samenwerking met de Gemeente Zandvoort.

Samenwerking van partners met DGP

De partners hebben in het algemeen voldoende, relevante informatie over het evenement ontvangen van DGP. DGP heeft open communicatie met de partners nagestreefd en waargemaakt.

Er is bij de partners algemene waardering voor de inzet van DGP als initiatiefnemer, organisator en exploitant van het evenement, ook voor het betrekken van de partners bij die onderwerpen waar zij een eigen rol spelen en/of directe belangen hebben.

DGP heeft in het algemeen goede hulp geboden aan partners (met name de gemeenten) bij de actieve informatievoorziening in de richting van inwoners en ondernemers.

Meerdere gemeenten doen DGP de aanbeveling om – waar mogelijk – ondernemers en bedrijven uit de regio (meer) bij het evenement te betrekken.

Samenwerking vanuit DGP

DGP is in de eerste plaats de initiatiefnemer en organisator van het evenement, maar beseft dat het überhaupt kunnen realiseren van dit evenement op deze locatie met deze specifieke ligging en omstandigheden alleen mogelijk is in goede verstandhouding en samenwerking met de Gemeente Zandvoort en de andere bestuurlijke partners. DGP heeft vanaf aanvang met een open houding en vanuit de eigen verantwoordelijkheid deelgenomen aan het Bestuurlijk Overleg dat hiervoor is ingesteld.

DGP vindt dat het Formule 1 evenement voor Nederlandse begrippen een uniek evenement is. Het was een enorme uitdaging om de eerste editie in 2021 te kunnen realiseren. De weg was lang en moeizaam. DGP vindt dat ze in alle opzichten enorm heeft moeten investeren en heeft geïnvesteerd in de professionele voorbereidingen, het doorlopen en afronden van de (37) vergunningstrajecten en de hele organisatie. DGP ziet het als zijn voor de hand liggende en grote verantwoordelijkheid om te 'investeren' in een vruchtbare, bestuurlijke samenwerking door het leveren van de benodigde informatie over circuit en evenement. DGP heeft ervaren dat twee discussielijnen wel eens door elkaar lopen, enerzijds die over de jaarrond-exploitatie van het circuit en anderzijds die over het evenement. DGP vindt dat deze twee discussies correct van elkaar gescheiden moeten blijven om ze elk voor zich zuiver te voeren.

DGP heeft de eerste jaren van voorbereidingen van het evenement ervaren als een wat moeizame periode. Er werden meerdere werkgroepen in het leven geroepen over verschillende onderwerpen. Dit betrof niet alleen de Gemeente Zandvoort, maar diverse, direct en indirect betrokken partijen, zoals wegbeheerders, Provincie Noord-Holland en andere overheidsdiensten. Het vergde de nodige inspanningen (ook bij DGP) om het overzicht te behouden. DGP is van mening dat de laatste anderhalf jaar van samenwerking met de grote en breed samengestelde partnergroep van het Bestuurlijk Overleg professioneel en vruchtbaar is verlopen. In het bijzonder spreekt DGP zich positief uit over de samenwerking met de burgemeester, de F1 verantwoordelijke wethouder en het F1 programmamanagement van Zandvoort. Met behoud van ieders eigen verantwoordelijkheid – quote: “Het mag schuren op de inhoud” – signaleert DGP dat het Bestuurlijk Overleg een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan het kwalitatief goed verlopen van de eerste editie.

9. Opdracht duurzame mobiliteit

Een van de cruciale slaag- en faalfactoren van het evenement was (en zal blijven) de mobiliteit. Van meet af aan waren alle partners er op gebrand om op dit thema grote ambities na te streven en heel veel inspanningen te plegen om deze waar te maken. Unaniem is de mening dat dit noodzakelijk was en dat het uitstekend gelukt is. De combinatie van de beleidswensen voor duurzame kustbereikbaarheid in de regio Zuid-Kennemerland/Amsterdam en dit evenement in Zandvoort was 'het breekijzer'. Deze combinatie was onmisbaar voor de intensieve en opbouwende samenwerking en voor het eindresultaat. De inspanningen van alle partners, de Vervoerregio Amsterdam en het Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat hebben het mogelijk gemaakt om (onder stevige tijddruk) te investeren in duurzame bereikbaarheid.

Alle partners beschouwen het als een topprestatie en als een heel interessant voorbeeld voor andere, grote publieksevenementen. Dit geldt voor evenementen in de regio Zuid-Kennemerland zelf, maar evenzeer voor evenementen in andere regio's in het land. Meerdere partners verwijzen naar het YouTube filmpje hierover van Geert Kloppenburg. Partners NS en ProRail zien in deze case in zuidelijk Noord-Holland een mooi voorbeeld voor het versterken van duurzame mobiliteit in andere regio's in het land.

Een aantal van de partners (in de eerste plaats Gemeente Haarlem) vindt dat de topprestatie duurzame mobiliteit door DGP professioneel en proactief moet worden uitgedragen, binnen de regio, maar ook landelijk.

10. Side events

Houding partners

De Gemeente Bloemendaal ziet voor de dorpen per saldo feitelijk weinig mogelijkheden voor side events vanwege de beperkte horecacapaciteit en (vanwege het evenement) beperkte bereikbaarheid.

De Gemeente Haarlem ziet weinig in evenement-gelieerde side events binnen haar gemeente. Ze passen naar het idee van de gemeente niet goed binnen de marketingstrategie van gemeente en de aan haar verbonden Haarlem Marketing organisatie. De gemeente zal zelf zeker niet het initiatief nemen en/of stimuleren. Het is ook een feit dat – buiten de Coronatijd – in het centrum van Haarlem vanaf het voorjaar tot in de herfst al behoorlijk wat (vaak jaarlijkse) evenementen worden georganiseerd. De evenementenkalender zit normaal al heel vol. Indien er een ondernemers- of organisatie-initiatief is voor een (vergunningplichtig) side event, dan zal de gemeente dit op de gebruikelijke wijze beoordelen aan de hand van het geldende toetsingskader.

Bij de Gemeente Haarlemmermeer is het de vraag of het mogelijk en haalbaar is om met side events bij het evenement aan te haken. De werkelijke afstand tot de evenementenlocatie en een niet al te voor de hand liggende, logistieke verbinding maken dit twijfelachtig.

De Gemeente Heemstede heeft een positieve houding. Aanhaken is dan aan de ondernemers en bedrijven, mogelijk met ondersteuning van hun nieuwe BIZ Ondernemersfonds.

De Gemeente Noordwijk heeft een positieve houding. Wel is hier relevant dat een side event moet passen bij de marketingstrategie en niet nadelig mag zijn voor het predicaat 'heilzame badplaats' (en in de toekomst mogelijk het zwaardere predicaat 'kuuroord'). Noordwijk Marketing is de eerste aangewezen, lokale gesprekspartner.

De Gemeente Velsen heeft een positieve houding ten opzichte van side events bij dit evenement. Ze wil dit vanuit de gemeente ook graag stimuleren en faciliteren. Voorzien is samenwerking met de organisaties Citymarketing Velsen/IJmuiden en Techport. Er zijn bij de eerste editie al twee side events binnen deze gemeente geweest.

Voor NS zijn side events in Zandvoort en omliggende gemeenten alleen van belang in het kader van zijn vervoersrol. Zij ziet bij volle benutting van de bezoekerscapaciteit (dus zonder Corona beperkingen) wel het voordeel dat side events mogelijk bijdragen aan meer gespreid vertrek van evenementenbezoekers via de trein.

ProRail heeft geen directe of indirecte verbinding met side events in Zandvoort en omliggende gemeenten.

Voor PWN zijn side events in Zandvoort en omliggende gemeenten alleen relevant en interessant als ze de beheeropdracht van partner raken: geluid, verkeer, vliegbewegingen, uitstoot, etc. die nadelig kunnen zijn voor dieren en natuur.

DGP ziet kansen voor side events in Zandvoort en in de omliggende gemeenten. Ze kunnen de autosportbeleving rondom het evenement versterken. DGP is van harte bereid om mee te werken en bij te dragen aan een aantrekkelijk en haalbaar programma van side events.

Aanbevelingen

Mede op basis van de interviewgesprekken in dit onderzoek doen wij een aantal aanbevelingen.

1. Meerjarig stappenplan

Het is raadzaam om een meerjarig stappenplan inzake de side events op te stellen. Daarin moeten ambities, prioriteiten en exploitatieopzet worden uitgewerkt. Alles is mogelijk, maar niet alles is haalbaar. En wat bij de ene editie nog niet haalbaar is, kan misschien bij de volgende editie wel. Er zullen per editie van het evenement keuzes gemaakt moeten worden. Voor wat betreft de exploitatieopzet moet gekozen worden wat publiek gefinancierd moet/mag worden, wat uit de private/commerciële markt gehaald mag/moet worden en op basis van welke voorwaarden en criteria. Het is al met al een groeimodel, waarbij verwachtingen en haalbaarheid zo goed mogelijk op elkaar afgestemd moeten worden.

2. Raamwerk event-programma 2022

Het is aan te bevelen om tijdig een raamwerk voor het side event programma voor de editie 2022 op te stellen. Daarin moeten in elk geval aan de orde komen:

- welke events gepland zijn op de centrale locaties Zandvoort-dorp en Zandvoort-strand
- per event wie verantwoordelijk is voor organisatie en exploitatie
- welke events (zouden) kunnen aanhaken in de omliggende gemeenten
- per event wie verantwoordelijk is voor organisatie en exploitatie.

3. Adviesrol Zandvoort Beyond

Wij voorzien een nuttige rol van Zandvoort Beyond in het adviseren van (potentiële) initiatiefnemers en organisatoren van side events. Deze rol moet helder zijn: wel aanjagen, stimuleren, advies en klankbord, organiseren alleen centraal/overkoepelend, maar niet zelf organiseren in omliggende gemeenten. Voor deze adviesrol moet tijdsbudget worden gemaakt binnen de opdracht.

4. Marketing & communicatie

Alle side events rondom het evenement (mits passend binnen de eisen van kwaliteit, professionaliteit en marketing) moeten actief worden opgenomen in alle publiekscommunicatie van Zandvoort Beyond en DGP rondom het evenement. Het is daarnaast van belang dat Zandvoort Beyond alle bestuurlijke partners op de hoogte houdt van wat zij concreet afsprekt met de lokale marketing- en evenementpartners over het assortiment en de verwachte impact van de side events.

Alles overziende, zijn er mogelijkheden om de side events direct en indirect te laten bijdragen aan het regionale belang van en draagvlak voor het evenement. Enerzijds leveren side events wat op voor vele particuliere en zakelijke bezoekers, partners en gasten van de side events (entertainment, sportief en educatief). Anderzijds bieden side events economische kansen aan ondernemers en bedrijven in de regio die initiatieven nemen en/of die commercieel betrokken worden door inkoop, inhuur of locatieconcessies. Bij dit laatste is van belang dat zij een redelijke voorkeursbehandeling krijgen ten opzichte van niet-regionale belangstellenden.

11. Overige aanbevelingen

1. Borgen van organisatie en documentatie

Meerdere partners benadrukken het grote belang van continuïteit, in het algemeen ten behoeve van enkele (jaarlijkse) edities, maar ook met het oog op mogelijke wisselingen bij bestuurders door de gemeenteraadsverkiezingen in voorjaar 2022. Alle plannen, draaiboeken, documenten, vergunningen, verslagen en besluiten van en rondom het evenement moeten professioneel vastgesteld en geborgd worden voor volgende edities. Tezamen met de evaluaties is dit een heel belangrijke basis voor de editie 2022 en volgende.

2. Alle evaluaties openbaar maken

Als het al niet bestuurlijk de bedoeling was en/of vanuit wettelijk oogpunt verplicht, dan is het verstandig om alle evaluaties (behalve strikt commercieel-financieel vertrouwelijke zaken en/of privacygevoelige aspecten) openbaar te maken. Deze vorm van transparantie is onder meer nodig om het regionale draagvlak te vergroten.

3. Informatiebijeenkomst voor Raden en Staten

Het is onmiskenbaar zo dat in de voorbereidingen van de eerste editie van het evenement de verwachtingen en opvattingen van leden en fracties in de Gemeenteraden en in Provinciale Staten sterk uiteen liepen. Nu de eerste editie is geweest en breed geëvalueerd is, is het aan te bevelen om speciaal voor hen een informatiebijeenkomst te organiseren. Daarin kunnen zo informatief en objectief mogelijk de resultaten en evaluaties worden gedeeld.

4. Helpdesk voor inwoners/ondernemers

Op het gebied van mobiliteit hebben de direct aan Zandvoort grenzende gemeenten Bloemendaal en Heemstede ervaren dat het specifieke DGP-mailadres voor bewoners/ondernemers voor vragen en klachten in de laatste weken voor het evenement op bepaalde momenten overbelast was. Gewoonlijk komen bewoners voor dit soort onderwerpen rechtstreeks bij de (meer persoonlijke) helpdesk van de gemeente, maar in dit geval bij een (meer anoniemer) mailadres van de evenementenorganisatie. De gemeenten worden hierop zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau aangesproken. Het valt te overwegen om voor de laatste, korte periode voor het evenement een gezamenlijke helpdesk van de gemeenten en DGP in te stellen die de kennis en capaciteit heeft om dit op te lossen.

12. Checklist aanbevelingen

Dit is een overzicht van de aanbevelingen die bij de verschillende thema's in dit rapport zijn opgenomen.

Bestuurlijk Overleg:

- Handhaven van diverse aspecten van het Bestuurlijk Overleg 4-5
- Aanpassen focus en frequentie van het Bestuurlijk Overleg 9
- Handhaven samenstelling Bestuurlijk Overleg (met één uitzondering) 9

Cases:

- Voorkómen van operationele cases die ook bestuurlijk opspelen 10
- Indien een case: directe, bestuurlijke, gezamenlijke afstemming 10

Regiodraagvlak:

- Samenwerken: blijven doen en uitdragen resultaten 12
- Benut facts & figures 12
- Organische groei van samenwerking 12

Samenwerking:

- Elkaars belangen en standpunten blijven respecteren 13
- Ondernemers en bedrijven uit de regio meer betrekken 14

Opdracht duurzame mobiliteit:

- Proactief uitdragen van de gezamenlijke topprestatie 2021 15

Side events:

- Meerjarig stappenplan 17
- Raamwerk event-programma 2022 17
- Adviesrol Zandvoort Beyond 17
- Opnemen in marketing & communicatie evenement 17

Overige aanbevelingen:

- Borgen van organisatie en documentatie 18
- Alle evaluaties openbaar maken 18
- Informatiebijeenkomst voor Raden en Staten 18
- Helpdesk voor inwoners/ondernemers 18

Bijlage: Overzicht geïnterviewden

In het onderzoek zijn de volgende partners en personen geïnterviewd.

Organisatienaam	Achternaam	Functie
DGP		Directeur DGP en algemeen directeur Circuit Zandvoort
		Directeur DGP
Gemeente Bloemendaal	Henk Wijkhuizen	F1 coördinerend wethouder
		F1 coördinerend ambtenaar
Gemeente Haarlem	Robbert Bertkhout	F1 coördinerend wethouder
		F1 coördinerend ambtenaar
Gemeente Haarlemmermeer	Marja Ruigrok	F1 coördinerend wethouder
Gemeente Heemstede	Nicole Mulder	F1 coördinerend wethouder
		F1 coördinerend ambtenaar
Gemeente Noordwijk*	Roberto ter Hark	F1 coördinerend wethouder
		F1 coördinerend ambtenaar
Gemeente Velsen	Jeroen Verwoert	F1 coördinerend wethouder
		F1 coördinerend ambtenaar
NS		Directeur Randstad Noord
		Manager public affairs
ProRail	Harro Homan	Regiodirecteur Randstad Noord
	Luna Taglioni	Public affairs manager Randstad Noord
Provincie Noord-Holland**	Cees Loggen	F1 coördinerend gedeputeerde
		F1 coördinerend ambtenaar
PWN		Directeur Natuur & Beleving
	***	Omgevingscoördinator
Zandvoort Beyond		Projectmanager

*Namens de Bollenstreek gemeenten

**Geen interview; schriftelijk via mail

***Plaatsvervangend voor (Strategisch omgevingsmanager)